

Geleneksel el sanatları öğrencilerinin girişimcilik yetkinliklerinin değerlendirilmesi: Süleyman Demirel Üniversitesinde bir araştırma

Evaluating entrepreneurship tendencies of traditional handicrafts students: A study at Süleyman Demirel University

Erhan Türeli¹

Nesrin Şalvarcı Türeli²

Received Date: 11 / 03 / 2017

Accepted Date: 20 / 06 / 2017

Öz

Türkiye de mesleki eğitimin önemi ve değerinin giderek önem kazanmasının ardından meslek yüksekokullarının ve bölümlerinin sayısı artırılmıştır. Oldukça yüksek miktarlarda kaynakların aktarıldığı bu okullarda kararlı, ne istediğini bilen bireylerin yetiştirilmesi ekonomik ve toplumsal açıdan önemlidir. Kamu ve özel sektörde istihdamın önemli ölçüde daralmasıyla birlikte bu okullardan mezunların kendi işlerini kurmalarının desteklenmesi ülke gündemindedir. Bu çalışma meslek yüksekokullarında geleneksel el sanatları bölümünde okuyan gençlerin mezun olduklarında girişimcilik yetkinliklerinin olup olmadığını tespit etmek amacıyla kurgulanmıştır. Araştırma Süleyman Demirel Üniversitesi Geleneksel El Sanatları bölümünde okuyan öğrencileri kapsamaktadır. Öğrencilere girişimcilik yetkinliklerine dair bir anket uygulanmış, veriler SPSS programında analiz edilerek sonuçlar değerlendirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Girişimcilik, Girişimcilik Yetkinliği, Geleneksel El Sanatları.

Abstract

As vocational education gains importance in Turkey day by day, the number of vocational schools are also increased. It is important for the society and economy to train determined and single minded students in these schools where a huge amount of sources are transferred to. As employment opportunities for both public and private sectors are diminished significantly, supporting the graduates of these schools for setting up their own businesses is now on the agenda of the country. This study is designed to determine if young students of traditional handicrafts department of vocational schools have tendencies to be entrepreneurs when they are graduated. The study involves the students of Traditional Handicrafts Department of Süleyman Demirel University. A questionnaire about entrepreneurship tendency has been conducted to the students and results have been evaluated by analyzing the data using SPSS software.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurship Tendencies, Traditional Handicrafts.

1. Giriş

Dünyada değişen ekonomik yapı ile birlikte işsizliğin önlenmesi, gelir dağılımının sağlanması, yoksulluğun önlenmesi ve alternatif üretim alanlarının belirlenmesinde kamu üretimine dayalı sistemin yerini özel yatırımlar ve kamu destekli özel yatırımlar almaya başlamıştır. Girişimciliğe yönelik bu faaliyetler, ekonomik kalkınma ve toplumsal gelişme için oldukça önemli roller oynamaktadır. Neticede toplumda bireye ve bireysel yeteneğe bağlı girişimcilik bütün zamanlardan daha fazla ön plana çıkmış, bireylerin üretken kabiliyetleri önem kazanmış ve iyi bir

¹ Öğr. Gör., Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta TMYO, Isparta/TÜRKİYE, erhantureli@sdu.edu.tr

² Yrd. Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta IMYO, Isparta/TÜRKİYE, nesrintureli@sdu.edu.tr

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Evaluating entrepreneurship tendencies of traditional handicrafts students: A study at Süleyman Demirel University. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

eğitimle gençlerin girişimcilik eğilimleri onlar için meslek haline gelmiştir (Arslan, 2002: 2; Börü, 2006:7; Akdemir,2015:6; Peng vd., 2012:95).

Yeni girişimler, girişimciye bağımsızlık, vizyon sahibi olma, dünyaya açılma, toplumsal prestij, statü, kişisel tatmin, harcama düzeyini artırma ve yeni ürünler üretmenin hazzına erişim gibi yetileri kazandırmakta, ekonominin canlanmasında çarpan etkisi meydana getirmektedir (Börü, 2006: 12; Akdemir, 2015:6; Kaya, 2007:49-50). Ayrıca kitlesel olarak artan üniversite mezunları için sosyal ve ekonomik yaşam kariyer alternatifi olarak ortaya çıkmaktadır (Akdemir,2014:141).

Girişimcilik kavramı temelinde insan ve insan toplulukları yer aldığından psikoloji, işletme, sosyoloji, sosyal psikoloji, antropoloji ve iktisat gibi farklı alanlarda da ele alınması nedeniyle literatürde oldukça fazla sayıda tanımına rastlanmaktadır (Özden vd., 2007, 4). Girişimcinin tanımı ilk kez 18. yüzyılın ilk çeyreğinde Cantillon tarafından yapılmıştır. Cantillon'a göre girişimci, işletme faaliyetlerini yerine getirirken herhangi bir malı belli bir miktar ve belli bir fiyat üzerinden alan ancak satarken belirsizlikle yüz yüze kalan kişidir. 19. yüzyılda J.B. Say Cantillon'un yaptığı tanıma katkıda bulunarak, girişimcinin risk üstlenme niteliğine sahip olduğu kadar üretim unsurları üzerinde yönetme ve örgütlenme özelliklerine de sahip olması gerektiğini vurgulamış, Shumpeter de, girişimcinin yenilikçi ve dinamik olma özelliğini öne çıkarmıştır (Tikici ve Demirel, 2010:223-224; Karadal, 2014: 20).

Günümüze gelindiğinde iktisatçılar ve işletmeciler tarafından emek, sermaye ve toprak faktörlerini bir araya getiren üretim faktörü olarak adlandırılan girişimci, başkalarının göremediği fırsat ve imkânları görebilen, risk üstlenen, yatırım yapan, kâr elde eden, kalite, fiyat ve ürün çeşitleriyle rekabete katılan, yenilik yapan, dönüşümü gerçekleştiren, işletme kuran kişidir (Kaya, 2007: 45).

Girişimcilerin yatırım kararında hükümet kararları (ulaşım, iletişim, ekonomik istikrar, su, enerji altyapı yatırımları, vergi sistemi), kişisel alt yapı ve çevre (eğitim, iş deneyimi ve aile) pazarlama olanakları (pazarın varlığı, doğru ürün, fiyat, dağıtım ve promosyon bilgisi) finans kaynakları (kişisel tasarruflar, alınan krediler, melek yatırımcılar, risk sermayesi) ve örnek başarılı işadamları etkilidir (Karadal, 2014: 35-36).

Bütün bu olumlu bakış açısı ve desteklere rağmen üniversite mezunları arasında girişimde bulunma, kendi iş yerini açma oranı düşüktür. Mezunların girişimciliğini teşvik etmek için üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyetlerinin olup olmadığını tespit etmek ve bu niyeti etkileyen faktörleri keşfetmek gerekmektedir. Bu nedenlerden dolayı girişimciliği ait pek çok konu akademisyenlerce araştırma konusu, siyasetçilerce de desteklenmesi gereken bir alan olarak ele alınmakta, girişimcilik kavramlarına ve sorunlarına literatürde yer verilmektedir.

Yerel dinamikler olarak kabul edilen geleneksel el sanatları ürünlerinin ekonomik kalkınma süreci içinde önemi son dönemde fark edilmesi ile birlikte yerel ve ulusal yönetimler tarafından strateji ve politikalar geliştirilerek el sanatları ürünleri için cazibe alanları oluşturulmakta ve bu ürünlere yönelik talep oluşturularak girişim alanları hazırlanmaktadır.

El sanatları bir ve birden fazla sanatkârın ya da ustanın bilgi, beceri ve deneyimleri ile üretilen, yöresel dekoratif özelliklere, dini ve sosyal açıdan sembolik karaktere sahip, zamanın ve çevrenin etkisiyle değişime uğrayan, insanların ihtiyaçlarını karşılayan bazen de süs eşyası ola-

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Geleneksel el sanatları öğrencilerinin girişimcilik yetkinliklerinin değerlendirilmesi: Süleyman Demirel Üniversitesinde bir araştırma, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

rak kullanılan el, el aleti ya da mekanik araçların yardımıyla yapılan ürünlerdir (TR 83 Bölgesi El Sanatlarının Pazarlanması ve Satışı-Pazar Araştırması Raporu, 2012: 98).

Çağlar boyunca günlük ihtiyaçlar ve duyguların ifadesi için üretilmiş olan el sanatlarının bir kısmı günümüze gelinceye kadar yok olmuş, bir kısmı ise yeniden kullanım ve turizm amaçlı yeniden üretilmeye başlamıştır. Bu yönüyle ele alındığında el sanatları yörelerin, bölgelerin tanıtımına, turizm potansiyeline, istihdamına ve ekonomik kalkınmasına önemli katkı sağlamaktadır. El sanatları ürünleri sanat pazarlarında, mağazalarda, internet sitelerinde, fuar ya da festivallerde, el emeği pazarlarında piyasaya arz edilmektedir. El sanatları ürünlerine farklı dönemlerde (yaz ya da kış mevsimi, resmi ya da dini bayramlar, tatiller, özel günler -anneler günü- gibi) talep artışları olduğu gözlemlenmektedir. Özellikle yaz tatillerinde turistik bölgelerde hediyelik eşya satışı, üretiminin bir parçası olma yani deneyimsel pazarlama imkânları girişim modelleri olarak kaşımıza çıkmaktadır. Ancak hediyelik eşya ve el sanatları olarak satışı sunulan pek çok ürün yabancı menşeli, kalitesiz, çirkin ve ucuzdur.

Dünya da hediyelik eşya sektörünün ekonomik açıdan büyüklüğünün farkına varılması, hediyelik eşya mağazalarında ve turistik alanlarda satışı çıkarılan ürünlerin yabancı menşeli, kalitesiz, bedava sayılacak kadar ucuz ve çirkin ürünler yerine kaliteli, özel tasarım, ülkeyi, şehri, yöreyi, sanat eserini, tarihi eseri, tarihi değeri ve sanatsal özelliği olan kişileri, tarım ürünlerini tanımlayıcı ürünlerle piyasaya girilmesi ve marka değeri oluşturulmasına dair bilincin ortaya çıkarılması gerekmektedir.

2. Alan yazın

Kendilerine kariyer planı hazırlamaya başlayan üniversite öğrencilerinin kariyer alternatifi olarak girişimciliği daha çok düşünmeye başlamaları nedeniyle literatürde üniversite öğrencilerinin girişimcilik niyeti konusunda yapılmış pek çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan Yılmaz ve Sümbül (2009) tarafından geliştirilen “*Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği*” kullanan çalışmaların bazılarını ve bulgularına aşağıda yer verilmiştir:

Taysı ve Canbaz (2014), tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin girişimcilik düzeyleri demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, ailedeki kardeş sayısı, medeni durum, ailenin yaşadığı çevre...) itibarıyla incelenmiş yapılan analizlerde anlamlı bir fark tespit edilmemiş ancak okudukları bölüm itibarıyla farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bölümler arasında girişimcilik ortalamaları karşılaştırılmış girişimcilik dersi almayan öğrencilerin ortalamalarının alan öğrencilerin ortalamalarından daha yüksek olduğu, farkın sebebinin de Bankacılık ve Sigortacılık bölümü öğrencilerinin LYS puanı ile isteyerek ve bilinçli olarak gelmeleri, aldıkları eğitime ve kendilerine güvenmeleri ve özellikle sigortacılık alanında girişim yapma eğiliminde olmaları gösterilmiştir.

Uluyol (2013)’un çalışmasında ön lisans düzeyinde finansal yönetim ve girişimcilik derslerini alan ve almayan öğrencilerin girişimcilik eğilimleri araştırılmış, araştırmanın sonucunda her iki durumda da istatistikî açıdan anlamlı bir fark bulunmamış ancak öğrencilerin yüksek düzeyde girişimcilik eğilimine sahip oldukları tespit edilmiştir. Kılıç, Keklik ve Çalış (2012)’ın çalışmalarında üniversite öğrencilerinin yenilik özellikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık; erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yenilikçi bir yapıya sahip olduğu ve öğrencilerin aylık gelirleri ile yenilik, kendine güven, risk alma, dışa açıklık, başarıya inanma özellikleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiş ancak öğrencilerin aylık gelirleri ile fırsatçılık özelliği

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Evaluating entrepreneurship tendencies of traditional handicrafts students: A study at Süleyman Demirel University. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Çakır Dolu, Dönmez Temuçin ve Arslan Özkan (2016)'ın yaptığı çalışmada öğrencilerin yüksek girişimcilik ($139,75 \pm 18,33$) düzeyine sahip oldukları tespit edilmiş, hemşirelik eğitim müfredatına girişimcilik dersinin eklenmesinin sağlık problemlerinin çözümüne katkı sağlayabileceği ifade edilmiştir.

Yıldız ve Kapu (2012)'nin çalışmalarında üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeylerinin yüksek seviyede olduğu tespit edilmiş, bunun sebebi olarak girişimcilik dersi almaları ve katılımcıların çoğunluğunun girişimci ihtiyacı fazla olabileceği düşünülen Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinden gelmeleri gösterilmiştir. Çalışmada ayrıca öğrencilerin girişimcilik eğilimi ile pozitif yönde en fazla ilişkide olan bireysel değer "güç ve başarı" olduğu negatif yönde ilişkide olan bireysel değer ise "geleneksellik" değeri olduğu ortaya çıkmıştır.

Özbek (2016) çalışmasında Giyim Üretimi ve Moda Tasarımı öğrencilerinin girişimcilik düzeyleri yüksek olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin girişimcilik eğilimi demografik yapılarına göre değişip değişmediği araştırılmış, araştırmanın sonucunda birey ile sınıf, cinsiyet, baba ve annenin eğitim düzeyleri iş deneyimi aylık geliri gibi değişkenler arasında herhangi bir ilişki bulunamamış buna karşın baba mesleğine göre anlamlı bir farklılaşmanın olduğu ve özellikle baba mesleği işçi olan öğrencilerin hayvansal gıda ürünleri olanlara göre girişimcilik düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çelikoğlu ((2015) çalışmasını Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıf öğrencileri ile gerçekleştirmiş araştırmanın sonucunda öğrencilerin girişimcilik eğilimleri ile demografik faktörleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiş, kız öğrencilerin, şehirde yaşayanların, babası kamuda çalışanların, hırslı ve mutlu olan öğrencilerin girişimcilik eğiliminin var olduğu tespit edilmiştir. Işık vd. (2013) çalışmalarında çalışmaya katılan öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin yaşları ve sınıfları arasında anlamlı bir ilişki varken, cinsiyetleri, okudukları bölüm, refah düzeyleri ve spor yapıp yapmamaları arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmemiştir.

Akçakanat, Mücevher ve Çarıkçı (2014), çalışmalarında öğrencilerin yüksek girişimcilik eğilimine sahip oldukları tespit etmiş, öğrencilerin geldikleri yerleşim birimleri, kariyer hedefi, kendi işini kuran yakınının varlığı, eğitimleri süresince çalışma ve aldıkları eğitimin kendi işlerini kurmaya etkisi gibi demografik özelliklerinin girişimcilik eğilimleri ile anlamlı farklılığın olduğu buna karşılık üniversiteye yerleştikleri puan türü, cinsiyet, not ortalaması, aile gelir düzeyi ve girişimcilik dersi alma değişkenleri ile öğrencilerin girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir farkın tespit edilemediği görülmektedir. Tiftik ve Zincirkıran (2014)'ın çalışmalarının sonucunda Devlet üniversitelerindeki öğrencilere yönelik yapılan anketlerin aksine, Vakıf üniversitelerinin öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri daha yüksek olduğunu tespit edilmiştir. Eren (2016)'nin çalışmasında öğrencilerin girişimcilik eğilimleri açısından başarıya inanma, risk alma, yenilikçilik, kendine güven, fırsatçılık ve dışa açıklık gibi girişimcilik özelliklerinin belirlendiğini ifade edilmiştir.

3. Yöntem

3.1. Araştırmanın amacı

El sanatları bölümlerinde eğitimi verilen ders ve uygulamalar sonucunda üretilebilecek ürünlerin ticari bir değeri bulunmaktadır. Öğrenciler mezun olduktan sonra öğrenim gördükleri alanda çalışmayı sürdürmeyi tercih etmeleri halinde girişimcilik alternatif bir iş kolu olarak gözük-

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Geleneksel el sanatları öğrencilerinin girişimcilik yetkinliklerinin değerlendirilmesi: Süleyman Demirel Üniversitesinde bir araştırma, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

mektedir. Araştırmanın amacı, geleneksel el sanatları alanında lisans ve ön lisans düzeyinde okuyan öğrencilerin girişimcilik düzeylerini tespit etmek amacıyla kurgulanmıştır. Söz konusu bölümlerde okuyan öğrenciler eğitimleri süresince kendi imkânları ile katıldıkları kurs, eğitim ve konferans gibi etkinlikler dışında girişimcilik eğitimi almamaktadır. Bu nedenle çalışma geleneksel el sanatları alanında okuyan öğrencilerin girişimcilik niyetlerini tespit etmek, demografik özellikleri ile girişimcilik niyetlerinin farklılık gösterip göstermediğini belirlemek ve alan yazına katkı sağlama amacını taşımaktadır.

3.2. Araştırma grubu

Araştırmaya, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı bahar yarıyılında, Süleyman Demirel Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu (TMYO) El Sanatları Bölümü (Geleneksel El Sanatları Programı), Gönen Meslek Yüksekokulu (GMYO) El Sanatları Bölümü (Geleneksel El Sanatları, Kuyumculuk ve Takı Sanatları ve Mimari Dekoratif Sanatları Programları), Güzel Sanatlar Fakültesi(GSF) Geleneksel Türk Sanatları Bölümü’de (Tezhip, Eski Çini Onarımları, Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Ana Sanat Dalları) öğrenim gören 49’u erkek 128’i kadın olmak üzere toplam 177 Geleneksel Türk Sanatları ve El Sanatları bölümleri öğrencisi katılmıştır. Söz konusu bölümlerin 2016-2017 Eğitim- Öğretim yılı bahar yarıyılında kayıtlı öğrenci sayıları okulların öğrenci işlerinden alınmıştır. Öğrenci işleri birimlerinden alınan bilgiye göre GSF Geleneksel Türk Sanatları bölümünde kayıtlı öğrenci sayısı toplam 120 (Tezhip ASD: 42, Eski Çini Onarımları ASD: 46, Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri:32); TMYO El Sanatları Bölümünde kayıtlı öğrenci sayısı 47 (Geleneksel El Sanatları Programı: 47), GMYO El Sanatları Bölümünde kayıtlı öğrenci sayısı toplam 113 (Geleneksel El Sanatları Programı: 22, Kuyumculuk ve Takı Sanatları Programı: 43 ve Mimari Dekoratif Sanatları Programı: 48)’dür. Örneklemeye gidilmemiş olup öğrencilere mümkün olduğu oranda ulaşılmaya çalışılmıştır.

3.3. Araştırmanın sınırlılıkları

Araştırma 2016-2017 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında Süleyman Demirel Üniversitesi El Sanatları ve Geleneksel Türk Sanatları bölümlerinde okuyan öğrencilerle sınırlıdır. Dolayısıyla verilerin bir üniversitenin bölümlerinden oluşuyor olması araştırmanın önemli kısıtlarından birini oluşturmaktadır. Anketlerin uygulandığı öğrenci grubunun gereken dikkat ve özeni göstermemiş olma ihtimalleri de verilen cevapların kalitesi konusunda diğer kısıtlayıcı unsurdur.

3.4. Veri toplama aracı

Araştırmanın amacına hizmet edecek verilerin toplanması için kullanılacak girişimcilik ölçeğinin geçerliliği ve güvenilirliği daha önce test edilmiş bir ölçek olmasına dikkat edilmiş ve bu amaçla Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından üniversite öğrencilerinin girişimcilik düzeylerini belirlemek amacıyla geliştirilen ölçek tercih edilmiştir. Ölçek 36 maddeden oluşmakta ve 5’li likert tipinde çok sık (5)’dan hiçbir zaman (1)’a uzanan aralıklı ölçek formundadır. Yılmaz ve Sünbül’ ün (2009) uyarılma çalışmalarında tüm ölçek için Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.90 olarak belirlenmiştir. Yürütülen bu çalışmanın güvenilirlik katsayısı ise 0,935 olarak bulunmuştur. “Üniversite öğrencilerine yönelik girişimcilik ölçeği”ni kullanan çalışmaların güvenilirlik katsayıları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Evaluating entrepreneurship tendencies of traditional handicrafts students: A study at Süleyman Demirel University. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

Tablo 1. “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği” ni kullanan çalışmaların güvenirlik katsayıları

Literatür	Cronbach Alpha Güvenirlik katsayısı	Literatür	Cronbach Alpha Güvenirlik katsayısı
Taysı ve Canbaz(2014)	0,97	Kılıç vd. (2012)	0,895
Ulusoy (2013)	0,938	Çelikoğlu(2015)	0,784
Çakır Dolu vd. (2016)	0,94	Akçakanat vd. (2014)	0,94
Yıldız ve Kapu (2012)	0,91	Tiftik ve Zincirkıran (2014)	0,91
Özbek (2016)	0,958	Sünbül (2009)	0,90

Yılmaz ve Sünbül’ ün (2009) girişimcilik niyeti ölçeğine göre öğrencilerin girişimcilik düzeylerinin değerlendirilmesi için geliştirdikleri ölçütlerinin sayısal aralık değerleri de Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Girişimcilik puanlarının değerlendirilmesinde kullanılan ölçütlerin sayısal aralık değerleri

36-64	Çok düşük girişimcilik
65-92	Düşük girişimcilik
93-123	Orta düzey girişimcilik
124-151	Yüksek düzey girişimcilik
152-180	Çok yüksek düzey girişimcilik

3.5. Araştırmanın hipotezleri

Araştırmada aşağıda yer alan hipotezler analiz edilmiştir.

H1: El Sanatları ve Geleneksel Türk Sanatları öğrencilerinin girişimcilik niyeti cinsiyete göre farklılaşmaktadır.

H2: El Sanatları ve Geleneksel Türk Sanatları öğrencilerinin girişimcilik niyeti ailelerinin sosyal çevrelerine göre farklılaşmaktadır.

H3: Öğrencilerin girişimcilik niyeti okudukları okula göre farklılık göstermektedir.

3.6. Verilerin analizi

Verilerin analizinde SPSS paket programından yararlanılmıştır. Araştırmada ankete katılanların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik frekans analizi, hipotezleri test etmek için t testi ve tek yönlü varyans analizi, girişimcilik ölçeğinin boyutlu yapısını belirlemek amacıyla faktör analizi gerçekleştirilmiştir.

4. Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde Süleyman Demirel Üniversitesi El Sanatları bölümü ön lisans ve Geleneksel Türk Sanatları bölümü lisans öğrencilerinden elde edilen verilerin istatistiksel analizi sonucunda ulaşılan bulgulara ve bu bulgulardan çıkarılan yorumlara yer verilmiştir.

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Geleneksel el sanatları öğrencilerinin girişimcilik yetkinliklerinin değerlendirilmesi: Süleyman Demirel Üniversitesinde bir araştırma, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

Tablo 3. Araştırmaya katılan El Sanatları Ön Lisans ve Geleneksel Türk Sanatları lisans öğrencilerine ait kişisel bilgiler

Cinsiyet		Frekans (f)	Yüzde (%)	
Kadın		128	72,3	
Erkek		49	27,7	
Yaş				
18-24		138	78,0	
25-29		19	10,7	
30 ve üzeri		20	11,3	
Fakülte/MYO	GS F	Tezhip ASD	30	16,9
		Eski Çini Onar. ASD	15	8,5
		Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri ASD	19	10,7
	TMYO	Geleneksel El Sanatları Programı	46	26,0
	GMY O	Geleneksel El Sanatları Programı	15	8,5
		Mimari Dekoratif Sanatları Programı	23	13,0
		Kuyumculuk ve Takı Tasarım Programı	29	16,4
	Genel Not Ortalaması			
	1, 80'in altı		26	14,7
1,80-2.00		15	8,5	
2,01-3.00		82	46,4	
3,01'in üzeri		54	30,4	
İleride çalışmak istediğiniz alan bölümünüzle mi alakalı?				
Evet		143	80,8	
Hayır		34	19,2	
Okulu bitirdikten sonraki mesleki idealiniz				
Çalışmayı düşünmüyorum		12	6,8	
Okuduğum bölümle ilgili kendi işimi kurmayı planlıyorum		65	36,7	
Özel sektörde çalışmak istiyorum		42	23,7	
Kamu sektöründe çalışmak istiyorum		58	32,8	
Ailenizin sosyal çevresi				
İl		109	61,6	
İlçe		51	28,8	
Köy		17	9,6	
Ailenizde girişimci var mı?				
Evet		62	35,0	
Hayır		115	65,0	
Girişimcilikle ilgili bir eğitim aldınız mı? (Ders, kurs...)				
Evet		59	33,3	
Hayır		118	66,7	
KOSGEB ve faaliyetleri hakkında bilginiz var mı?				
Evet		62	35,0	
Hayır		115	65,0	
KOSGEB'in girişimcilik eğitimlerine başvurmayı düşünüyor musunuz?				
Evet		86	48,6	
Hayır		91	51,4	

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Evaluating entrepreneurship tendencies of traditional handicrafts students: A study at Süleyman Demirel University. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

Tablo 3’de araştırmaya katılan Süleyman Demirel Üniversitesi El Sanatları Bölümü ön lisans ve Geleneksel Türk Sanatları Bölümü lisans öğrencilerinin (%72,3)’ü kadın (%27,7)’ si erkeklerden meydana gelmektedir. Bu öğrencilerin (%78)’si 18-24 yaş aralığındadır. Katılımcıların okullara göre dağılımı ise (%36,1)’i Güzel Sanatlar Fakültesi (Tezhip- Eski Çini Onarımları-Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Ana Sanat Dalı), (%26)’si Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu (Geleneksel El Sanatları Programı), (%37,9)’u Gönen Meslek Yüksekokulu (Geleneksel El Sanatları Programı, Mimari Dekoratif Sanatları Programı, Kuyumculuk ve Takı Tasarım Programı) öğrencisidir.

Tablo 4. Araştırmaya katılan El Sanatları Ön Lisans ve Geleneksel Türk Sanatları Lisans öğrencilerinin maddelere verdikleri cevapların ortalaması

Maddeler	N	SS	Ortalama
İşimde geçmiş performansından daha iyi olabilmek için daha çok çaba harcamaya çalışırım.	177	0,810	4,3051
Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım	177	0,787	4,2090
İstediğim şeyi elde ettiğim zaman bunun sebebini genellikle kendi yeteneklerim olduğu düşünürüm.	177	1,067	3,7797
İşlerimde kendi kararlarım etkilidir.	176	0,868	4,1307
Kendi işimi kurabilirim.	176	1,096	3,8352
İşten zorunlu olarak ayrılısam işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.	176	0,940	3,8295
Zor durumlarda seçenekler oluşturabilirim.	177	0,922	3,9661
Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.	176	1,012	4,0966
Denemediklerimi denemekten çekinmem.	177	0,986	4,0960
Kendimde farklı işler yapabilecek enerjiyi hissederim.	177	0,981	4,1412
Arkadaşlarıma değişik iş projelerden söz ederim	174	1,159	3,4253
Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.	176	0,960	3,8580
Arkadaşlarımdan gelen bazı projelere katılmaktan çekinmem	177	1,106	3,5706
Hayatımı dış etkenlere bırakmam kararlarımla hayatımı şekillendirebileceğimi düşünüyorum.	177	1,187	3,6497
Risk almaktan çekinmem	177	0,823	3,8927
Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yapabilirim.	177	1,063	3,6723
Yeni bir şeyleri denememe imkan veren projeler üzerinde çalışmayı severim.	177	1,057	3,8136
Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.	177	1,089	3,7062
Yeni bir perspektiften bakmama imkan sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.	177	1,030	3,6384
Geçmişte başkaları tarafından kullanılmamış yeni yöntemlerle çalışmayı denerim.	177	0,986	3,5706
Yeterli çabayla, her türlü sorunu ortadan kaldırabiliriz.	177	1,013	3,9718
Yaptığım planları yürütebileceğimden çoğunlukla eminimdir.	177	0,941	3,9266
Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmaktan sorun yaşamam.	177	0,923	3,8023
Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.	176	1,131	3,6023
Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski göze alabilirim.	177	1,056	3,7571
Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyimdir.	177	0,963	3,8757
Karşıma çıkan fırsatları değerlendirebilirim	177	0,974	3,9944
Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliliğe dönüştürebilirim.	177	0,933	3,9435
İşimde ve çalışmalarımdaya ortaya çıkan değişimlere açığım.	177	0,914	3,9322
İşimi severek ve azimle yaparım.	177	0,936	4,2655
İşimde yaratıcılık yönüm güçlüdür.	177	2,392	4,2147
İşimi gerçekleştirirken, herhangi bir ekip ya da kişiyle çalışabilirim.	177	0,999	3,9887
Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.	177	1,076	3,9266
İş konusunda gelecekle ilgili etkili kararlar alabilirim.	177	0,869	3,9944
Farklı işlere yönelik motivasyonum ve eğilimlerim güçlüdür.	177	0,952	4,0847

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Geleneksel el sanatları öğrencilerinin girişimcilik yatkınlıklarının değerlendirilmesi: Süleyman Demirel Üniversitesinde bir araştırma, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

Tablo 4’de katılımcıların ölçekteki değişkenlere ilişkin verdikleri yanıtların ortalaması gösterilmiştir. Katılımcılar tarafından verilen cevapların ortalaması 3.8969’dır. Bu sonuç araştırmaya katılan öğrencilerin girişim eğiliminin yüksek olduğunu ortaya koymakta olup genellikle girişimcilik ile ilgili ifadelerde "sık sık" (4) cevabının tercih edildiğini göstermektedir.

Araştırmaya Katılan El Sanatları Ön Lisans ve Geleneksel Türk Sanatları Lisans Öğrencilerinin girişimcilik eğilimleri hem genel olarak hem de cinsiyetleri açısından tablo 5 de gösterilmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya katılan El Sanatları Ön Lisans ve Geleneksel Türk Sanatları Lisans öğrencilerinin genel ve cinsiyetlerine göre girişimcilik skorları

	N	Aritmetik Ortalama	Toplam SS	Genel Ortalama	SS
Genel Girişimcilik	169	140,28	21,23	3,8969	0,58
Kadın	122	138,54	22,47	3,8486	0,62
Erkek	47	144,80	17,00	4,0225	0,47

Tablo 5’e göre Süleyman Demirel Üniversitesi El Sanatları Ön Lisans ve Geleneksel Türk Sanatları Lisans Öğrencileri genelde 140,28 aritmetik ortalama puanı elde etmiştir. Cinsiyetlerine göre ise kadınların aritmetik ortalaması 138,54, erkeklerin aritmetik ortalaması 144,80’dir. Bu sonuçlar, Yılmaz ve Sünbül’ ün (2009) geliştirdikleri ölçütlerinin sayısal aralık değerleri tablosuna göre yüksek girişimcilik düzeyindedir. Ayrıca girişimcilik için bütün sorulara verilen cevapların genel girişimcilik ortalaması 3,8969, kadınların girişimcilik ortalaması 3,8486, erkeklerin girişimcilik ortalaması 4,0225 ’dir.

Tablo 6. Araştırmaya katılan El Sanatları Ön Lisans Ve Geleneksel Türk Sanatları Lisans öğrencilerinin cinsiyetlerine göre girişimcilik niyeti t testi sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	t Değeri	Anlamlılık
Kadın	122	3,8486	-1,951	0,054
Erkek	47	4,0225		

Tablo 6 El Sanatları ön lisans ve Geleneksel Türk Sanatları lisans öğrencilerinin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini gösteren t testi sonuçlarını içermektedir. Öğrencilerin cinsiyetleri arasında girişimcilik niyeti açısından istatistikî açıdan anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (p=0,054). Her iki cinsin girişimcilik düzeyleri yüksektir. Ancak erkek öğrencilerin girişimcilik düzeyi ortalaması (ort.= 4,0225) kız öğrencilerin ortalamasından (ort.= 3,8486) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Evaluating entrepreneurship tendencies of traditional handicrafts students: A study at Süleyman Demirel University. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

Tablo 7. Öğrencilerin girişimcilik niyetlerine ilişkin faktör analizi sonuçları

	Kendine Güven	Kontrol Odaklı	Risk Alma	Dışa Açıklık	Başarı İnancı
Yeni bir perspektiften bakamama imkân sağlayan proje ve işlerle uğraşırım.	0,748				
Eski fikirlere ve uygulamalara meydan okumayı ve daha iyilerini araştırmayı severim.	0,732				
Başarıyı sağlayacak uygun yöntem ve tekniklerin arayışı içerisindeyim.	0,621				
Yeteneklerimi uygulayabilecek alanlar oluştururum.	0,619				
Arkadaşıma değişik iş projelerinden söz ederim.	0,592				
Geçmişte başkaları tarafından kullanılmış yeni yöntemlerle çalışmayı severim.	0,575				
Yeni bir şeyleri denememe imkân veren projeler üzerinde çalışmayı severim.	0,556				
Elimdeki kaynakları bir araya getirerek verimliğe dönüştürebilirim.	0,556				
Bir işte ya da uygulamada liderliği ele almaktan çekinmem.	0,531				
İşimde ve çalışmalarımdaya ortaya çıkan değişimlere açığım.	0,469				
Hayatımı dış etkenlere bırakmam.		0,729			
Kararımla hayatımı şekillendireceğimi düşünüm.		0,719			
Geleceği görerek ona dönük hazırlıklar yaparım.		0,606			
İşten zorunlu olarak ayrılırsam, işle ilgili kendime seçenekler oluşturabilirim.		0,550			
Zor durumda seçenekler oluşturabilirim.		0,540			
Üzerinde çalıştığım bir konuda hata yapmaktan çekinmem.			0,757		
Yeni bir durum ve uygulamaya adapte olmaktan sorun yaşamam.			0,694		
Her işin bir riski vardır. İşimde her türlü riski alırım.			0,646		
Risk almaktan çekinmem.			0,590		
İşimi gerçekleştirirken, herhangi ekip ve kişiyle çalışabilirim.				0,773	
Farklı insanlarla dostluklar kurabilirim.				0,589	
İşimde geçmiş performansımdaya daha iyi olabilmek için çok çaba harcamaya çalışırım.					0,781
Görevimin son derece zor olduğu zamanlarda elimden gelenin en iyisini yaparım.					0,683
Toplam Açıklanan Varyans: %59,974 Cronbach Alpha:	0,894	0,790	0,750	0,525	0,587

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Geleneksel el sanatları öğrencilerinin girişimcilik yetkinliklerinin değerlendirilmesi: Süleyman Demirel Üniversitesinde bir araştırma, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

Anket yardımıyla elde edilen verilere faktör analizinden önce güvenilirlik testi yapılmıştır. İlk olarak 36 ifadeye ilişkin güvenilirlik testi uygulanmış ve daha sonra da güvenilirliği bozduğu düşünülen 13 ifade analizden çıkarılmıştır. Geriye kalan 23 ifadenin analiz sonucunda yeterli güvenilirliği sağladığı tespit edilmiştir. Cronbachs' Alpha ($\alpha=0,935$) 0,70'in üzerinde olduğu için yeterli görülmüş ve daha sonra kalan 23 ifade faktör analizi yapılabilmesi için verilerin uygunluğu KMO (Kaiser Meyer- Olkin) testi ve Barlett testi sonuçlandırılarak karar verilmiştir. (KMO=0,896; Barlett Testi $\chi^2= 1748,543$; $p<0,000$). Bu sonuçlara göre KMO>0,60 olduğu ve Bartlett testi ki-kare değeri anlamlı sonuç verdiği görülmektedir. Yapılan faktör analizi sonucunda üniversite öğrencileri girişimcilik niyet ölçeğinde özdeğeri (eigenvalue) 1'den büyük olan 5 faktör elde edilmiştir. Ayrıca bu ölçek için açıklanan toplam varyans oranı sırasıyla %59,974 olarak şekillenmiştir. Cronbach Alfa Güvenirlik Analizi sonuçlarına göre; tüm faktörlerin oldukça güvenilir düzeyde olduğu görülmüştür. Ölçek de yer alan maddelerin yer aldığı faktörler ve faktörlerin yük değerleri Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Cinsiyetlerine göre girişimcilik niyetlerinin t testi sonuçları

		N	Ortalama	t Değeri	Anlamlılık
Kendine Güven	Kadın	126	3,7190	-1,431	0,154
	Erkek	47	3,8957		
Kontrol Odaklı	Kadın	127	3,8331	-0,822	0,412
	Erkek	49	3,9347		
Risk Alma	Kadın	127	3,6634	-3,057	0,003
	Erkek	49	4,0204		
Dışa Açıklık	Kadın	127	4,0512	0,220	0,826
	Erkek	49	4,0204		
Başarı İnancı	Kadın	128	4,2539	-0,101	0,920
	Erkek	49	4,2653		

Tablo 8 El Sanatları ön lisans ve Geleneksel Türk Sanatları bölümü lisans öğrencilerinin girişimcilik niyetlerinin cinsiyetlerine göre farklılık gösterip göstermediğini gösteren t testi sonuçlarını içermektedir. Tablo 8'e göre "risk alma" ($p=0,003$) boyutunda cinsiyete göre istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre, erkek öğrencilerin "risk alma", ortalaması (ort. = 4,0204) kız öğrencilerin (ort.=3,6634) ortalamasından daha yüksek çıkmıştır. Bu sonuçlar erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden daha fazla risk almayı göze aldığını göstermektedir. Bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre H1 hipotezi kabul edilmektedir.

Tablo 9. Sosyal çevrelerine göre girişimcilik niyetlerinin t testi sonuçları

		N	Ortalama	t Değeri	Anlamlılık
Kendine Güven	İl	107	3,8664	2,324	0,021
	İlçe	66	3,6061		
Kontrol Odaklı	İl	108	3,9907	3,013	0,003
	İlçe	68	3,6559		
Risk Alma	İl	108	3,8380	1,595	0,113
	İlçe	68	3,6434		
Dışa Açıklık	İl	109	4,1651	2,538	0,012
	İlçe	67	3,8433		
Başarı İnancı	İl	109	4,3440	2,203	0,029
	İlçe	68	4,1176		

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Evaluating entrepreneurship tendencies of traditional handicrafts students: A study at Süleyman Demirel University. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

El Sanatları ön lisans ve Geleneksel Türk Sanatları bölümü lisans öğrencilerinin girişimcilik niyetlerinin sosyal çevrelerine göre farklılık gösterip göstermediğini gösteren t testi sonuçlarını içermektedir. Tablo 9'a göre öğrencilerin girişimcilik niyetleri “kendine güven” (p=0,021), “kontrol Odaklı” (p=0,003), “dışa açıklık” (p=0,012), “başarı inancı” (p= 0,029) boyutlarında sosyal çevrelerine göre istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Buna göre, aile çevresi ilde yaşayan öğrencilerin “kendine güven” (ort. = 3,8664), “kontrol odaklı” (ort. = 3,9907), “dışa açıklık” (ort= 4,1651), “başarı inancı”(ort=4,3440) ortalamaları ilçe ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır. Bu sonuçlar illerde yaşayan öğrencilerin ilçelerde yaşayan öğrencilere göre öğrencilerden daha fazla girişimci özelliklerine sahip olduklarını göstermektedir. Bağımsız örneklem t testi sonuçlarına göre H2 hipotezi kabul edilmektedir.

Tablo 10. Öğrencilerin okul türleri ile girişimcilik niyetleri arasındaki farklılaşma durumu

		N	Ortalama	F	Anlamlılık (P)
Kendine Güven	GSF	61	3,9492	4,637	0,011
	TMYO	45	3,5244		
	GMYO	67	3,7642		
Kontrol Odaklı	GSF	65	4,0000	3,831	0,024
	TMYO	44	3,6136		
	GMYO	67	3,8896		
Risk Alma	GSF	64	3,8906	3,712	0,026
	TMYO	45	3,4944		
	GMYO	67	3,8209		
Dışa Dönüklük	GSF	65	4,2308	2,967	0,054
	TMYO	44	3,8636		
	GMYO	67	3,9776		
Başarı İnancı	GSF	65	4,4077	2,706	0,070
	TMYO	45	4,2000		
	GMYO	67	4,1493		

Tek yönlü Varyans analizi sonuçlarına göre (Tablo 10) El Sanatları ön lisans ve Geleneksel Türk Sanatları bölümü lisans öğrencilerinin girişimcilik niyetlerinin okul türleri açısından “kendine güven”, “kontrol odaklı”, “risk alma” boyutları arasında anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir (F(2,170)=4,673; p<05)); (F(2,173)=3,831; p<05)); (F(2,173)=3,712; p<05)). Tukey testi sonuçlarına göre Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları bölümünde okuyan öğrencilerin girişimcilik niyeti ortalama puanları Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu El Sanatları programı öğrencilerinin ortalama puanlarından anlamlı bir biçimde yüksek bulunmuştur. Bu sonuçlara göre H3 hipotezi kabul edilir.

5. Sonuç ve tartışma

Girişimcilikle ilgili literatür incelendiğinde farklı üniversitelerde öğrencilerin girişimcilik eğilimlerine yönelik pek çok araştırmanın yapılmış olduğu görülmektedir. Bu araştırmaların çoğunda öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ancak ekonomide yatırıma dönüştürülen girişimlerin sayısının anketlerde görülen eğilim oranından oldukça düşük olduğu görülmektedir. Süleyman Demirel Üniversitesi Geleneksel Türk Sanatları ve El Sanatları bölümlerinde yapılan bu çalışmada da öğrencilerin girişimcilik eğilimi yüksek çıkmıştır.

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Geleneksel el sanatları öğrencilerinin girişimcilik yatkınlıklarının değerlendirilmesi: Süleyman Demirel Üniversitesinde bir araştırma, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

El Sanatları ve Geleneksel Türk Sanatları bölümleri öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada öğrencilerin demografik özellikleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişki istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin girişimcilik eğilimi her iki cinsten de yüksek olmakla birlikte erkeklerin girişimcilik ortalamasının kadınların ortalamasından yüksek çıkmıştır. Öğrencilerin cinsiyetleri ile girişimcilik niyetleri arasında “*risk alma*” boyutunda cinsiyete göre istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Sonuçlar erkek öğrencilerin kadın öğrencilerden daha fazla risk almayı göze aldığını göstermektedir. Öğrencilerin girişimcilik eğilimlerinin sosyal çevrelerine göre farklılık gösterip göstermediği analiz edilmiş, “*kendine güven*”, “*kontrol odaklı*”, “*dışa açıklık*” ve “*başarı inancı*” boyutlarında istatistikî açıdan anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu sonuçlar illerde yaşayan öğrencilerin ilçelerde yaşayan öğrencilere göre daha fazla girişimci özelliklerine sahip olduklarını göstermektedir. El Sanatları ön lisans ve Geleneksel Türk Sanatları bölümü lisans öğrencilerinin girişimcilik niyetlerinin okul türleri açısından “*kendine güven*”, “*kontrol odaklı*”, “*risk alma*” boyutları arasında anlamlı farklılıkların olduğu görülmüş, lisans düzeyinde okuyan öğrencilerin daha fazla girişimcilik eğiliminde olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmanın bulguları literatürde belirtilen çalışmaların bulgularıyla benzeştiği görülmektedir. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre daha girişimci bir görünüm sergilemesi Kılıç vd.(2012), Çelikoğlu (2015), Işık vd. (2013) tarafından yapılan çalışmaların bulgularıyla, illerde yaşayan öğrencilerin ilçelerde yaşayan öğrencilere göre daha fazla girişimci özelliklerine sahip oldukları bulgusu Çelikoğlu (2015)’nin bulgularıyla benzeşmektedir.

Araştırmaların sonuçları erkeklerin kadınlara göre daha çok girişimcilik eğilimini yüksek gösterse de kadınların girişimde bulunabileceği alanların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu alanlardan birisi de kadınlarla özdeşleşen el sanatlarıdır. El sanatları alanında genel ve yerel yönetimler tarafından stratejik karar ve planlar hazırlanmakta böylece kadın girişimciliği desteklenmektedir.

Hediyelik eşya (merchandising) sektörünün dünya genelinde 2010 yılı verilerine göre 72 milyar dolarlık bir büyüklüğe ulaşmış olması El Sanatları ve Geleneksel Türk Sanatları mezunlarının girişimciliğe yönlendirilmesinde yeterli bir neden olarak gösterilebilir. (TR 83 Bölgesi El Sanatlarının Pazarlanması ve Satışı-Pazar Araştırması Raporu, 2012:102; <http://www.turkiyegazetesi.com.tr/Genel/a437791.aspx>)

Ressam Devrim Erbil’ e (2016) göre de, sanat ve girişimcilik birbirlerinden ayrılmaz bir bütündür. Sanat yenilik, yaratıcılık demektir ve her zaman yenilenen, tazelenen soruları cevabını veren taraftır. Girişimcilik, geleceğe ait faaliyetleri kapsar. Sanat da geleceğe dair düşler ve ipuçlarından oluşur (<http://www.tebkobitv.com/video/girisimcilik-ve-sanat-uzerine-bir-bakis>).

Kaynakça

- Akçakanat, T., Mücevher, M. H., & Çarıkçı, İ.H.(2014). Sözel, Sayısal ve Eşit Ağırlık Bölümlerinde Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: SDÜ Örneği. *AKÜ İİBF Dergisi*, 16(2), 137-153.
- Akdemir, A. (2014). “Kariyer Alternatifi Olarak Girişimcilik”, *Girişimcilik*, Editör: Himmet Karadal, 3. Baskı, İstanbul: Beta Basım AŞ.
- Akdemir, A. (2015). *Girişimcilik ve İş Kurma*, Editör: Ali Akdemir, Ankara: Orion Kitabevi.

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Evaluating entrepreneurship tendencies of traditional handicrafts students: A study at Süleyman Demirel University. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

- Arslan, K. (2002). Üniversiteli Gençlerde Mesleki Tercihler ve Girişimcilik Eğilimleri. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 6, 1-11.
- Börü, D. (2006). Girişimcilik Eğilimi: Marmara Üniversitesi İşletme Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, Marmara Üniversitesi, Yayın No. 733, İstanbul.
- Çakır Dolu, İ., Dönmez Temucin, E., & Arslan Özkan, H. (2016). Hemşirelik Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeyleri İle Bazı İlişkili Faktörlerin Değerlendirilmesi. *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 11 (2), 293-315.
- Çelioğlu, O. (2015). Eğitimde Girişimcilik ve İnovatif Öğretim Liderleri Yetiştirmek. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(20), 247-259.
- Eren, A. S., (2016). Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Nicel Bir Araştırma. *Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Dergisi*, 5(1), 97-128.
- İşık, U., Harmandar Demirel, D., Gümüştül, O., Üstün, Ü. D., & Demirel, M. (2014). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Araştırılması. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(3), 9-18.
- Karadal, H. (2014). Girişimcilik Bilgisi ve Stratejik Girişimcilik. *Girişimcilik*, Editör: Himmet Karadal, 3. Baskı, İstanbul: Beta Basım Yayın AŞ.
- Kaya, A. (2007). Bilişim ve İletişim Çağında Girişimcilik ve Kobi Yönetimi, Genişletilmiş İkinci Baskı, Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Kılıç, R., Keklik, B., & Çalı, N., (2012). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma: Bandırma İlibf İşletme Bölümü Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(2), 423-435.
- Özbek, A. (2016). Giyim Üretimi ve Moda Tasarımı Öğrencilerinin Girişimcilik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *International Journal of Humanities and Education*, 2(4), 1-24.
- Özden, K., Temurlenk, S.M., & Başar, S. (2008). Girişimcilik Eğilimi: Kırgızistan- Türkiye Manas Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Review of Social, Economic & Business Studies*, 11(12), 1-20.
- Taysı, K. & Canbaz, S. (2014). Önlisans Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerini Ve Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(1), 59-67.
- Tikici, M. & Demirel, T.E., (2010). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Beyin Baskınlık Analizi ile Değerlendirilmesi: İnönü Üniversitesi İ.İ.B.F. İşletme Bölümü Örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(32), 221-253.
- Tiftik, H., & Zincirkıran, M., (2014). A Survey of Entrepreneurial Tendencies Candidate Young Entrepreneurs: Foundation University Sample. *Journal of Management Research*. 6(2), 177-200.
- Uluçol, O. (2013). Öğrencilerin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesi: Gölbaşı Meslek Yüksekokulu Örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.15, 349-372.
- Yıldız, S., & Kapu, H. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Bireysel Değerleri İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki: Kafkas Üniversitesi'nde Bir Araştırma. *Kafkas Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(3), 39-66.
- Yılmaz, E., & Sünbül, A. M. (2009). Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 195-203.
- Zhengxia P., Genshu L., & Hui K. (2012). Entrepreneurial Intentions and Its Influencing Factors: A Survey of the University Students in Xi'an China. *Creative Education*, Vol.3, 95-100.
- Ülkemizin el değmemiş sektörü: Merchandising, Türkiye Gazetesi, Son Güncelleme: 31.03.2010 - 01:00. <http://www.turkiyegazetesi.com.tr/Genel/a437791.aspx>, Erişim Tarihi: 22.04.2017
- <http://www.tebkobitv.com/video/girisimcilik-ve-sanat-uzerine-bir-bakis>, Yayın Tarihi: 01.06.2016, Erişim Tarihi: 18.04.2017

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Geleneksel el sanatları öğrencilerinin girişimcilik yatkınlıklarının değerlendirilmesi: Süleyman Demirel Üniversitesinde bir araştırma, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

Extended abstract in English

Although there is a lot of support for entrepreneurship in Turkey, the rate of opening one's own workplace among college graduates is low. Entrepreneurship aspects of graduates should be developed. For this, first of all, whether entrepreneurial intentions exist or not should be investigated. It is then necessary to identify the factors that influence this intention. Because of these reasons, many topics related to entrepreneurship are considered as an area of research that should be supported by academicians and also by politicians. Many researches on entrepreneurship are found in the literature.

Recently, handicraft products have been recognized as important dynamics for local economies. Strategies and policies are being prepared and developed by local authorities in this area. Throughout the ages, some of the crafts produced for the expression of everyday needs and feelings have disappeared until day-to-day, some have begun to be reproduced for reuse and tourism purposes. When handled in this direction, handicrafts make an important contribution to the introduction of regions, regions, tourism potential, employment and economic development. Handicraft products are offered to the market in art markets, stores, internet sites, fairs or festivals, hand labor markets. It is observed that there are increases in demand for handicraft products at different periods (summer or winter season, official or religious festivals, holidays, special occasions, anniversary days, etc.). Particularly in summer holidays, selling souvenirs in touristic areas is a part of production, that is, experiential marketing opportunities are emerging as venture models. However, many items offered for sale as souvenirs and handicrafts are of foreign origin, poor quality, ugly and cheap.

In the world, the merchandising sector is growing day by day in economic terms. In tourism areas, it is necessary to increase the awareness of the creation of brand value with special design, country and city art works, historical artifacts and artistic products instead of foreign, cheap and ugly products.

The lessons taught in the crafts department and the products that can be produced as a result of practices are a commercial value. Entrepreneurship appears to be an alternative line of business if students of the crafts department prefer to continue to work in the field they have studied since graduating. The purpose of the research is to determine the entrepreneurial levels of students at the level of undergraduate and associate degree in traditional handicrafts. Students are not trained in entrepreneurship during their education. For this reason, the study aims to determine the entrepreneurship intentions of students studying traditional handicrafts, to determine whether their demographic characteristics and entrepreneurial intentions differ, and to contribute to the field literature. In the analysis of the data, SPSS package program was used. In the study, frequency analysis was used to determine the demographic characteristics of the respondents, t-test and one way variance analysis were used to test hypotheses, and factor analysis was performed to determine the dimensional structure of entrepreneurship scale.

To research, in the spring semester of 2016-2017 academic year, there are 49 male and 128 female total of 177 students participated from Süleyman Demirel University Handicrafts Department of Technical Sciences Vocational School, Handicrafts Department of Gönen Vocational School, Traditional Turkish Arts Department of Faculty of Fine Arts.

Türel, E., Türel Şalvarcı, N. (2017). Evaluating entrepreneurship tendencies of traditional handicrafts students: A study at Süleyman Demirel University. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(4), 1200-1215.

Süleyman Demirel University Traditional Turkish Arts and Handicrafts Department students have a high entrepreneurial tendency in this study. The average of men's entrepreneurship was higher than the average of women when examined on a gender basis. There was a statistically significant difference between the sexes of the students and the intentions of entrepreneurship in terms of "risk taking" in terms of sex. The results suggest that male students are more likely to take risks than female students. It has been analyzed that the entrepreneurship tendencies of the students differ according to their social environment. Statistically significant differences were found in the dimensions of "self-confidence", "control-oriented", "openness to openness" and "success belief". These results show that the students living in the provinces have more entrepreneurial characteristics than the students living in the counties. The intention of entrepreneurship of students was analyzed in terms of school types. It was seen that there were significant differences between the dimensions of "self-confidence", "control-oriented" and "risk taking". It is determined that students who study at undergraduate level are more entrepreneurial.

The findings of the study are similar to the findings of the studies mentioned in the literature. Male students are more entrepreneurial than female students Kılıç et al. (2012), Çelikoğlu (2015), Isik et al. (2013) by the findings of studies, Finds that the students who live in the provinces have more entrepreneurial characteristics than the students who live in the districts are similar to the findings of Çelikoğlu (2015).

Although the results of research show that men tend to have more entrepreneurial tendencies than women, the number of areas in which women can attempt to work is increasing day by day. One of these areas is handicrafts that are identified with women. Strategic decisions and plans are being prepared by general and local governments in the field of handicrafts so that women entrepreneurship is supported.